

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 27. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

«СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Початкова освіта

Спеціальність А3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
Від 25 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»
Викладач (-і)	Слипанюк О.В.
Контактний телефон викладача	+380984867683
Е-mail викладача	olha.slypaniuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	5 кредитів ЄКТС, 150 год.
Посилання на сайт дистанційно гонавчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/baa3f85a27619c4cca2b
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях і згідно графіку консультацій викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна» є нормативною компонентою освітньо-професійної програми «Початкова освіта» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А3 Початкова освіта, Навчальна дисципліна спрямована на формування знань про сучасні наукові концепції збереження здоров'я учнів та шляхи впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес початкової школи відповідно до концепції Нової української школи (НУШ). Дисципліна ознайомлює здобувачів освіти зі змістом та видами здоров'язбережувальних педагогічних технологій; основними положеннями, що визначають зміст, організаційні форми й методи організації навчально-виховного процесу з урахуванням загальних цілей збереження здоров'я учнів; законами та закономірностями оздоровчого навчання і виховання молодших школярів; змістом і методикою використання оздоровчих технік у навчально-виховному процесі початкової школи; особливостями застосування здоров'язбережувальних педагогічних технологій щодо збереження та зміцнення фізичного й психічного здоров'я учнів.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна» є вивчення місця освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна у Державному стандарті початкової освіти, та особливостей забезпечення розвитку в учнів компетентностей, умінь і навичок, необхідних для досягнення передбачених цією галуззю результатів навчання. Формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про організацію соціально- та здоров'язбережувального освітнього середовища в початковій школі, опануванні сучасних педагогічних підходів і технологій збереження та зміцнення здоров'я молодших школярів, а також розвитку готовності до здійснення соціальної та здоров'язбережувальної діяльності в освітньому процесі початкової школи відповідно до концепції Нової української школи.	

Завдання навчальної дисципліни передбачають:

- ознайомлення здобувачів освіти з сучасними здоров'язбережувальними педагогічними технологіями та методикою їх використання в освітньому процесі початкової школи;
- формування здатності здійснювати пошук, критичний аналіз, систематизацію й узагальнення інформації з питань збереження здоров'я та формування здорового способу життя;
- розвиток умінь виявляти, формулювати та розв'язувати проблеми збереження і зміцнення здоров'я як власного, так і учасників освітнього процесу;
- набуття практичних умінь застосовувати знання, цінності та досвід діяльності з питань культури здоров'я й ведення здорового способу життя;
- формування знань і вмінь щодо проєктування та організації здоров'язбережувального освітнього середовища у початковій школі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (спеціальності)

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами

Програмні результати навчання

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-9. Планувати та організовувати освітній процес початковій школі, позаурочні й

позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формуального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Практичні заняття	26
Самостійна робота	98

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4,5	А3 Початкова освіта	2,3	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. МНОГ «Соціальна і здоров'язбережувальна», як навчальна компонента. Зміст навчального матеріалу з соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі в початковій школі.	2	2	5
Тема 2. Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів	2	2	5
Тема 3. Зміст, принципи відбору і структурування навчального матеріалу з «Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»	2	2	9
Тема 4. Врахування природних біологічних ритмів у процесі організації навчальної діяльності молодших школярів	2	2	9
Тема 5. Методи та методичні прийоми при вивченні ОК Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна».	2	2	9
Тема 6. Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та пісочної терапії у навчально-виховному процесі.	2	2	9
Тема 7. Методичні основи використання казкотерапії в умовах початкової школи	2	2	8
Тема 8. Інтерактивні методи навчання при вивченні освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»	2	4	8
Тема 9. Проектна діяльність при формуванні соціальних і здоров'язбережувальних понять.	2	2	9

Тема 10. Методичні основи використання кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи	2	2	9
Тема 11. Добір наочності та обладнання та мотивація доцільності їх застосування.	2	2	9
Тема 12. Сучасний урок інтегрованого курсу “Я досліджую світ” в початковій школі (соціальна і здоров'язбережувальна складова)	2	2	9
ЗАГ.:	24	26	98

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання відбувається відповідно до Положення про оцінювання студентів у Прикарпатському національному університеті ім.Василя Стефаника. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і контролю самостійної роботи, та має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Фактична кількість балів, отримана студентом за результатами поточного контролю та підсумками, переводиться в державну оцінку за такими критеріями: А – оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач; В – оцінка «добре» (80-89 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання; С – оцінка «добре» (70-79 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; D – оцінка «задовільно» (60-69 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді; E – оцінка «задовільно» (50-59 балів) виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання; FX – оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену (26-49 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання; F – оцінка «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) (0-25 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, незнання основних фундаментальних положень. Залікова оцінка – сума балів за практичні роботи, виконані протягом семестру(60%), контрольну роботу(10%), індивідуальні завдання (10%), підсумковий тестовий контроль (20%).
Вимоги до письмових робіт	
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 80% практичних робіт та завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль	Форма контролю - залік

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються [Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Відвідування занять: Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але самостійно опрацьовується з платформи дистанційного навчання. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.

Неформальна освіта: Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) Результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни, зараховуються, як підсумковий за відповідною темою.

Навчання за індивідуальним графіком: Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань у системі дистанційного навчання d-learn.cnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін](#) (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

8. Рекомендована література

1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87.
URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
3. Концептуальні засади соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-socialnoyi-ta-zdoroviazberezuvalnoyi-osvitnoyi-galuzi.pdf?_cf_chl_tk=ky48_9y2Pm2mnj2McNvxEcEga3ZUY9b0KgpHMuKxRWI-1770124753-1.0.1.1-JDFUKT29pwA1yO9LMTjHtzWeQvfa3syJ8kbyv7L_L3E
4. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainskashkola>
5. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 - 2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного *підходу* Гільберг т., Тарнавська с., Хитра З., Павич Н. Київ: Генеза, 2020. 256с.
6. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3 - 4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу /Гільберг Т., Тарнавська с., Хитра З., Павич Н. Київ: Генеза, 2021. 240с.
7. Нова українська школа: розвиток критичного мислення в учнів початкової школи: навчально-методичний посібник / О. І. Пометун. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020.192с.

8. Петренко О.Б. Теорія та методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі : методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта» за змішаною формою навчання. Миколаїв: видавець Румянцева Г. В., 2024. 93 с
9. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: навч.- метод. посіб. Київ: Літера, 2017. 128 с.
10. Михайлишин Р. Метод проектів у початковій школі як педагогічна технологія. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2016. Вип. 30. С. 43–53.
11. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
12. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: навч.- метод. посіб. за заг. ред. О.М. Докукіної. Київ: Літера, 2017. 80 с.
13. Ващенко О.М. Оздоровче виховання молодших школярів у взаємодії сім'ї та школи: метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2015. 96 с.
14. Залеський І.І., Клименко М.О. Екологія людини: підручник. К.: Академія, 2005. 288 с.
15. Ілійчук Л.В. Педагогічні умови використання арт-терапії в освітньо-виховному просторі початкової школи. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М.Гоголя. Психологопедагогічні науки. 2016. № 2. С. 114-118.
16. Кириленко Л.Г., Власенко Н.В. Визначення пріоритетності кольоротерапії у формуванні основ здоров'язбережувальної компетентності дітей. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 2 (36). С. 429-436.
17. Кондратюк С.М. Інтегрований підхід до формування у молодших школярів здорового способу життя: здоро'язбережувальне виховання: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.Макаренка, 2013. 191с.
18. Сливка Л. Здоров'язбережувальна педагогіка: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г.М., 2016. 200 с.
19. Типові освітні програми для 1-2 класів НУШ (Савченко О.Я.) URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>
20. Типові освітні програми для 1-2 класів НУШ (Шиян Р.Б) URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf>
21. Типові освітні програми для 3-4 класів НУШ (Савченко О. Я.) URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf>
22. Типові освітні програми для 3-4 класів НУШ (Шиян Р. Б.) URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf>

Викладач к.б.н., доцент Ольга СЛИПАНЮК